

Maria Maria 1511/2011

Dürerovo zobrazení Panny Marie v dialogu se současným uměním

Muzeum Montanelli, Praha, 18. února – 22. května 2011

Dům Felixe Nussbauma / Kulturněhistorické muzeum, Osnabrück, 8. června – 17. července 2011

Výstava Maria Maria 1511/2011 je výsledkem spolupráce mezi pražským Muzeem Montanelli a Domem Felixe Nussbauma / Kulturněhistorickým muzeem v Osnabrücku, které do Prahy zapůjčí jádro výstavy - grafické listy Albrechta Dürera ze svých sbírek.

Muzeum Montanelli se zaměřuje na prezentaci současného umění a doplní 500 let staré tisky renesančního mistra třemi instalacemi a videoprojekcemi americké autorky Teresy Diehl narozené v Libanonu.

V létě 2011 pak tato výstava bude putovat do německého Osnabrücku, kde bude rozšířena o díla izraelské umělkyně Sigalit Landau (tato bude v roce 2011 reprezentovat Izrael na Benátském Bienále) a Ulriky Rosenbach, jedné z nejvýznamnějších německých umělkyně.

Ideu výstavy prozrazuje již její název: Marie v roce 1511 a Marie dnes. Před 500 lety Albrecht Dürer vytvořil revoluční obraz Panny Marie a ženy obecně, ve kterém umělci následujících staletí stále znovu nacházeli inspiraci. Výstava vyvolává otázku, zda je Dürerovo pojetí ženy stále relevantní i bez ohledu na křesťanský podtext. Konfrontace s aktuálními uměleckými díly, která se rovněž dotýkají tématu mateřství, ženství a spásy, i když oproštěné od prvoplánového sakrálního rozměru, obohacuje výstavu o aspekt individuálních vzpomínek na dětství, touhu po bezpečí

a něže. Je důkazem, že na Dürerovy obrazy lze nahlížet nejen jako na religiózní výjevy a tento pohled je činí nadčasovými. Největší část výstavy zaujímá Dürerův cyklus dřevorezů Život Panny Marie, který byl poprvé vydán knižně roku 1511.

Cyklus líčí biblickou legendu počínající Mariiným narozením, přes její uvedení do chrámu, zasnoubení, zvěstování, navštívení, narození Ježíše Krista, klanění tří králů až po Mariinu smrt, její nanebevzetí a uctívání.

Další část výstavy se zaměřuje na téma mateřské lásky. Dürer zobrazuje na jedné straně oduševnělou, téměř nehmotnou Matku Boží, na druhé straně ale ztvárňuje i fyzický vztah matky a dítěte. Tomu se věnuje také Teresa Diehl v instalaci Return of Pleasure (Návrat radosti). Zcela jiné techniky obou autorů ani jejich odlišný výtvarný jazyk nebrání hluboké duchovní a emocionální spřízněnosti jejich děl.

Výstavu korunují jak dva Dürerovy dřevorezy a jedna mědirytina Matky Boží jako Královny nebes - symbolu nekonečné boží milosti, tak originální Dürerova kresba.

Za německou stranu zahájí pražskou výstavu Maria Maria 1511/2011 primátor města Osnabrücku, Boris Pistorius a Dr. Dietrich H. Hoppenstedt, prezident Nadace Dolní Sasko.

Výstavu podpořila Nadace Dolní Sasko, která prezentované Dürerovy grafiky z Nadace Konrada Liebmanna spravuje, a Česko-německý fond budoucnosti.

Zvláštním doprovodným programem se k výstavě připojí i Goethe-Institut v Praze. Návštěvníci si v muzeu mohou vyzvednout mapku, která je povede v Praze po stopách Dürera a různých mariánských vyobrazení z let 1511- 2011. Tento prohlídkový okruh vznikl ve spolupráci s Národní galerií v Praze a Strahovským klášterem.

Výstava bude doplněna o program pro mládež, školní třídy i studenty, který bude k shlédnutí na webových stránkách Muzea Montanelli.

Záštitu nad výstavou Maria Maria 1511/2011 převzalo Velvyslanectví Spolkové republiky Německo.

U příležitosti výstavy bude vydán trojjazyčný (česko-německo-anglický) katalog.

Otevírací hodiny: Po – So: 12 – 18 hod., Ne: 12 – 16 hod.

Kontakt:

Jana Kleinová, tel.: +420 257 531 220 mobil: +420 724 992 545 e-mail: jana.kleinova@muzeummontanelli.com

Muzeum Montanelli, MuMo, Nerudova 13, 118 01 Praha 1, www.muzeummontanelli.com

Dne 16.2.2011

„Maria Maria 1511/2011“

Dürer's portrayal of the Virgin Mary in a dialogue with contemporary art

Montanelli Museum in Prague, 17th February – 22nd May 2011

Felix Nussbaum House/Museum of Cultural History in Osnabrück, 8th June – 17th July 2011

The „Maria Maria 1511/2011“ exhibition is the result of a collaboration between the Montanelli Museum in Prague and the Felix Nussbaum House/Museum of Cultural History in Osnabrück, who will loan Prague their collection of graphic works by Albrecht Dürer which forms the core of the exhibition. The Montanelli Museum is engaged in the presentation of contemporary art and will complement these 500-year-old prints by the renaissance master with three installations and video-projections by the American artist Teresa Diehl, who was born in Lebanon. In summer 2011 this exhibition will transfer to Osnabrück in Germany where it will be augmented by works of the Israeli artist Sigalit Landau (who will represent Israel at the 2011 Venice Biennale) and Ulrike Rosenbach, one of the most significant of today's German artists.

The theme of the exhibition proclaims itself in the very title: Mary in 1511 and Mary today. 500 years ago Albrecht Dürer revolutionised the portrayal of Mary and women in art generally, a standard from which artists down the ages have drawn inspiration over and over again. This selection of Dürer's works allows the viewer, without deference to the Christian interpretation of salvation, to ask whether Dürer's portrayal of a woman is still relevant. This question is backed up by current works of art, which touch on the themes of motherhood, femininity and salvation, even when freed from a direct religious context, enriching the exhibition in another aspect – in our individual memories from childhood, the craving for security and tenderness. This confirms that Dürer's works can be viewed not simply as religious scenes and that from this perspective they become timeless.

The largest section of the exhibition is taken up by Dürer's woodcut cycle the „Life of the Virgin“ first published in book form in 1511. The cycle recounts the biblical tale from Mary's birth, through her initiation in the temple, her betrothal, the annunciation, visitation, the birth of Jesus Christ, the adoration of the magi, to beyond Mary's death, her ascension and veneration.

A further part of the exhibition will be the theme of motherly love. On one sheet Dürer shows the spirited, almost incorporeal Mother of God, then on the second sheet he portrays the physical relationship between mother and child. Aspects of motherly love are also dealt with directly by Teresa Diehl in the installation „The Return of Pleasure“. Neither the wholly different techniques of both artists nor their dissimilar artistic expressions impede the deep spiritual and emotional affinity of their works.

The exhibition culminates with two woodcuts and one copper-plate engraving of the Mother of God as Queen of Heaven „symbol of God's eternal blessing“, as the original Dürer drawing.

From the German side the Prague „Maria Maria 1511/2011“ exhibition will be opened by the Lord Mayor of the city of Osnabrück, Boris Pistorius, and Dr. Dietrich H. Hoppenstedt, President of the Lower Saxony Foundation.

The exhibition has been supported by the Lower Saxony Foundation which administers the works by Dürer from the Konrad Liebmann Foundation, as well as by the Czech-German Fund for the Future.

A special complementary programme will be appended to the exhibition by the Goethe Institute of Prague. Visitors to the museum will be able to pick up a map that will take them in the footsteps of a number of Marian portrayals dating from between 1511 to 2011. This walking tour was conceived in cooperation with the National Gallery in Prague and Strahov Monastery.

The exhibition will be supplemented by a programme for youth groups, school classes and students, which can be seen on the Montanelli Museum web pages.

The „Maria Maria 1511/2011“ exhibition comes under the auspices of the Embassy of the Federal Republic of Germany.

A three-language catalogue (Czech-German-English) will be published for the occasion of the exhibition.

Opening hours: Mon – Sat: 12 – 6 pm, Sun: 12 – 4 pm

Contact:

Jana Kleinová, tel: +420 257 531 220 mobile: +420 724 992 545

e-mail: jana.kleinova@muzeummontanelli.com

Muzeum Montanelli, MuMo, Nerudova 13, 118 01 Prague 1, www.muzeummontanelli.com

Date: 16th February 2011

Maria Maria 1511/2011

Albrecht Dürers Mariendarstellungen im Dialog mit zeitgenössischer Kunst

Museum Montanelli Prag, 17. Februar – 22. Mai 2011

Felix-Nussbaum-Haus/Kulturgeschichtliches Museum Osnabrück, 8. Juni – 17. Juli 2011

„Maria Maria 1511/2011“ ist das Ergebnis der Zusammenarbeit zwischen dem Museum Montanelli, Prag, und dem Felix-Nussbaum-Haus/Kulturgeschichtliches Museum Osnabrück, das aus seinem Bestand den Kern der Ausstellung, Grafiken von Albrecht Dürer, nach Prag geben wird.

Das Museum Montanelli, ein Haus für zeitgenössische Kunst, ergänzt die 500 Jahre alten Werke Dürers in Prag mit drei zeitgenössischen Kunstinstallationen und Videoprojektionen der im Libanon geborenen und in Miami lebenden Künstlerin Teresa Diehl.

Im Sommer 2011 wird diese Ausstellung dann in Osnabrück zu sehen sein, wo darüber hinaus Arbeiten von Sigalit Landau, die in Venedig auf der Biennale 2011 den Staat Israel vertreten wird, und Ulrike Rosenbach, eine der wichtigsten Künstlerinnen Deutschlands, präsentiert werden.

Die Idee der Ausstellung wird von ihrem Titel verbildlicht: Maria im Jahre 1511 und Maria heute. Albrecht Dürer revolutionierte vor 500 Jahren mittels seines Könnens das Marien- und das Frauenbild in der Kunst. Er schuf einen eigenen Marientypus, an dem sich Künstler in den folgenden Jahrhunderten immer wieder orientierten. Die Auswahl der Werke Dürers soll es dem Besucher ermöglichen, sich jenseits der christlichen Heilsgeschichte die Frage zu stellen, ob Dürers Frauenbild eine zeitlose Relevanz besitzt. Unterstützt wird diese Frage durch aktuelle Kunstwerke, die sich ebenfalls den Themen der Mutterschaft, Fraulichkeit und Erlösung widmen, allerdings losgelöst von ihrer sakralen Dimension. Die zeitgenössische Kunst eröffnet der Ausstellung auch einen weiteren Aspekt: unsere individuelle Erinnerung an die Kindheit, die Sehnsucht nach Geborgenheit und Zärtlichkeit. Sie zeigt, dass die Bilder Dürers aus vielen Perspektiven betrachtet werden können, nicht nur als religiöse Äußerungen – dadurch werden sie zeitlos.

Den umfangreichsten Abschnitt der Ausstellung bildet Dürers Holzschnittfolge „Marienleben“, die 1511 erstmals in Buchform erschienen ist. Der Zyklus folgt der biblischen Geschichte: Geburt Mariens, Tempelgang, Vermählung, Verkündigung, Heimsuchung, Geburt Christi, Anbetung der Könige und zum Abschluss Mariens Tod, ihre Himmelfahrt und Verehrung. Ein anderer Ausstellungsteil widmet sich dem Thema der Mutterliebe. Zum einen stellt Dürer das körperliche Verhältnis zwischen Mutter und Kind dar, zum anderen zeigt er eine vergeistigte, fast immaterielle Mutter Gottes. Die Mutterliebe ist ein Gesichtspunkt, den Teresa Diehl in der Installation „The Return of Pleasure“ unmittelbar aufgreift. Weder die gänzlich anderen Techniken beider Künstler noch ihre unterschiedliche bildnerische Sprache unterbinden jedoch die tiefe geistige und emotionelle Verwandtschaft ihrer Werke.

Zwei Holzschnitte und ein Kupferstich der Mutter Gottes als Himmelskönigin, zum „Sinnbild der göttlichen Verheißung“, krönen abschließend die Ausstellung.

Von deutscher Seite wird „Maria Maria 1511/2011“ in Prag von Boris Pistorius, dem Oberbürgermeister der Stadt Osnabrück, und Dr. Dietrich H. Hoppenstedt, dem Präsidenten der Stiftung Niedersachsen, eröffnet.

Die Ausstellung wird von der Stiftung Niedersachsen, die die präsentierte Dürergrafik der Konrad Liebmann-Stiftung treuhändisch verwaltet, und dem Deutsch-Tschechischen Zukunftsfonds unterstützt.

Das Goethe-Institut Prag unterstützt die Ausstellung mit einem besonderen Rahmenprogramm. Rundwege in Prag und in Osnabrück führen den interessierten Besucher auf die Spuren unterschiedlicher Marien-Darstellungen über die Zeiten von 1511 bis 2011. Ein Stadtplan hierzu ist im Museum erhältlich. Der Rundgang in Prag ist eine Kooperation mit der Tschechischen Nationalgalerie und dem Kloster Strahov.

Die Ausstellung wird durch ein Programm für Jugendliche, Schulklassen und Studenten ergänzt, das auf der Website des Museums Montanelli zu finden ist.

Die Ausstellung „Maria Maria 1511/2011“ steht unter der Schirmherrschaft der Botschaft der Bundesrepublik Deutschland.

Zur Ausstellung erscheint ein dreisprachiger Katalog (Tschechisch/Deutsch/Englisch).

Öffnungszeiten: Mo – Sa: 12 – 18 Uhr, So: 12 – 16 Uhr

Kontakt:

Jana Kleinová, Tel.: +420 257 531 220 Mobil: +420 724 992 545 E-Mail: jana.kleinova@muzeummontanelli.com
Museum Montanelli, MuMo, Nerudova 13, 118 01 Prag 1, www.muzeummontanelli.com

Datum: 16. 2. 2011